

Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry., kotipaikka Joensuu.
Outokummun luonnonystävät ry., kotipaikka Outokumpu.
Prosessiosoite: Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry.,
Keskijärventie 75, 82120 Keskijärvi.
e-mail: jyrki7@luukku.com

Vaasan hallinto-oikeus
PL 204
65101 Vaasa
e-mail: vaasa.hao@oikeus.fi

Asia: Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös ”Vuonoksen rikastamon ja talkkitechtaan ympäristöluvan lupamääräyksen 1 mukaisen sulfaatin vuosipäästörajan 1 150 t/a korottaminen vuosille 2016 ja 2017 tasolle 1 600 t/a, Outokumpu”.

Diaarinro ISAVI/2511/2016

Vaatus: Päätöksen lainmukaisuuden tutkiminen.

Perustelut: Mondo Minerals on hakenut määräaikaista lupaa poiketa aiemmin saamansa ympäristöluvan ehdoista koskien sulfaattipäästöjä Outokummun Sysmäjärveen.

Valittajat haluavat huomauttaa, että Outokummun Sysmäjärvi kuuluu valtioneuvoston hyväksymänä kohteena Natura 2000-verkostoon (koodi FI0700001, lintudirektiivin mukainen SPA-alue).

Luonnonsuojelulain 65§ 1 momentin mukaan

”Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset.”

Samana pykälän toisessa momentissa todetaan myös, että ”Luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on valvottava, että 1 momentissa tarkoitettu arviointi tehdään.”

Hakijan esittämä hakemus liitteineen sekä asiassa tehdyt päätökset ovat julki aluehallintovirastojen Lupa-tietopalvelussa, osoite https://tietopalvelu.ahtp.fi/Lupa/Lisatiedot.aspx?Asia_ID=1325047

Kyseisten hakemusmateriaalien sekä aluehallintoviraston päätöksen perusteella ei ilmene, onko hakemusprosessin yhteydessä suoritettu LSL 65§ mukainen Natura-arviointi vai ei, tai millä perusteella sitä ei ole pidetty tarpeellisena, jos tällainen päätös on tehty. Lupahakemuksessa mainitaan kyllä lyhyesti alueen olevan Natura-verkostossa (s.9), mutta ei käsitellä lainkaan Natura-tarkastelun tarvetta. Lupapäätöksessä ei myöskään oteta kantaa asiaan. Huomautamme lisäksi, että mahdolliset vaikutukset tulisi tarkastella nimenomaan lintudirektiivin mukaisten suojeluperusteiden näkökulmasta.

Nyt valituksenalaisessa päätöksessä on kyse määräaikaisesta poikkeusluvasta varsinaiseen ympäristölupaan (diaarinro ISAVI/43/04.08/2011). Pyydämme tämän valituksen varsinaisen vaatimuksen lisäksi huomioimaan mahdollisuuksien mukaan samalla, onko tätä varsinaista lupaakaan haettaessa ja myönnettäessä huomioitu Natura-arviointia koskeva LSL 65§ asianmukaisesti. Sysmäjärveen kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty lupapäätöksen sivuilla 28-29, mutta niistä jää epäselväksi, onko asiasta tehty esimerkiksi erillinen arviointi vai miten kyseisiin johtopäätöksiin on päädytty.

Sysmäjärvi on valtakunnallisesti merkittävä lintuvesi, yksi Pohjois-Karjalan tärkeimpiä. Sen luonnontilaan ja vedenlaatuun ovat vuosikymmenien ajan vaikuttaneet erilaiset päästölähteet, mutta tilannetta on saatu parannettua mm. erilaisin hoitotoimin. Kuten lupahakemuksesta ja sen liitteestä 3 ilmenee, sulfaattikuormitus on vuosina 2010-2014 ollut koko vuoden tasolle laskettuna keskiarvona 667 tonnia, vuonna 2015 yhteensä 868 tonnia, nykyinen ympäristölupa sallii edelleen päästöjen noston tasolle 1150 tonnia vuodessa ja tällä määräaikaisella luvalla ne voisi nostaa tasolle 1600 tonnia vuodessa. Muutos on merkittävä ja lisää järven tilaan kohdistuvia riskejä ja epävarmuuksia. Yleisellä tasolla mahdollisten uusien päästöjen torjuntaa tulee jatkaa ja tehostaa nyt annetun luvan määrittämästä tasosta, tulee käyttää parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT) sekä seurata tehostetusti vesien, linnuston ja kalaston tilaa. Järven hapettamistoimenpiteisiin yhtiö osallistuisi nyt vain maksamalla osan kustannuksista, mikä ei sinänsä tehosta kasvavan kuormituksen vaikutusten minimointia, kuten tarpeellista olisi. Mielestämme looginen johtopäätös kasvavan kuormituksen käsittelemiseksi olisi tehokkaampi hapetus yhtiön toimesta.

Lopuksi haluamme vielä kiinnittää huomiota siihen, että varsinaisen lupapäätöksen mukaan (s.11) ”Hakemukseen liitetyn sulfaatin käyttäytymistä Sysmäjärvässä koskevan selvityksen mukaan sulfaattikuormituksen väliaikainen nousu Sysmäjärvässä tasosta 1 150 tonnia vuodessa tasolle 1 600 tonnia vuodessa ei merkittävästi lisää Sysmäjärven fosforista aiheutuvaa rehevöitymistä.” Selvityksessä (lupahakemuksen liite 4, s. 9) ei kuitenkaan sanota tarkalleen ottaen näin, vaan sen johtopäätösten mukaan ”Sulfaattikuormituksen kasvu tasolle 1 600 t/a ei siten todennäköisesti kiihdyttäisi Sysmäjärven rehevöitymistä merkittävästi.” Päätöksen sivulla 7 kirjaus on yhtäläinen selvityksen kirjauksen kanssa. Rehevöityminen on seurauksena mainittu molemmissa, mutta varsinaisessa vaikutus selvityksessä merkittävän rehevöitymisen mahdollisuutta ei pystytä sulkemaan pois.

Joensuussa 19.12.2016

Anna Lehtinen Puheenjohtaja Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri	Pekka Ylhäinen Sihteeri Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri
--	--

Lauri Räsänen Puheenjohtaja Outokummun luonnonystävät	Hilkka Malinen Sihteeri Outokummun luonnonystävät
---	---